

Betreft: Verslag bezoek cardioloog: 12/7/2012 12:15uur – 14:40uur

Stavelot, België, bij Drs. Nicole van Israel, DVM, CESOpht, CertSAM, CertVC, MSc, Diplomate ECVIM-CA (Cardiology), European specialist™ in Veterinary Cardiology, MRCVS.

Aanwezig: Drs. Nicole van Israel (cardioloog), Cyrilla Pulmans (CGG lid rasvereniging / kennel Glaginye), Angelique Jongbloets (dierenarts), Bianca van der Post (kennel Dinky-Di-Dutch)

Naar aanleiding van de berichten over diverse Australian Kelpies met hartproblemen, heeft er in samenwerking met de rasvereniging een onderzoek plaats gevonden naar het betreffende hartprobleem en de frequentie waarin het voorkomt, met name in een bepaalde bloedlijn. Daarop zijn meerdere Australian Kelpies middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler getest.

Hieronder wordt de uitslag van het onderzoek besproken:

De honden die aanleiding waren tot het onderzoek waren Kalan Watta Dandy en zijn zoon Piet Kelpiebrink (inmiddels overleden), waarvan via Facebook het bericht kwam dat hij leed aan een hartafwijking en het in korte tijd daarna overlijden van 2 Kelpies uit dezelfde bloedlijn. Naar aanleiding hiervan zijn er 29 Australian Kelpies (op 1 na allen deels in dezelfde bloedlijn) middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler getest en hebben we de naar ons inziens bestaande hartproblematiek van de Australian Kelpie aan drs. N. van Israel voorgelegd.

Bianca had alle door haar ontvangen hartuitslagen van de middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler geteste honden en nog andere hartuitslagen van Kelpies bij zich, en heeft deze voorgelegd aan drs. N. van Israel.

Van al deze (29) middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler geteste honden is er tot nu toe slechts 1 hond die daadwerkelijk fysieke klachten heeft door een hartaandoening. De tot nu toe geteste Kelpies vertonen of een vrij beeld, of een minimale insufficiëntie welke toe te schrijven is aan een 'sporthart' (aantoonbaar middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler), of de aandoening Mitralisklep Degeneratie (MD) (officiële Engelse benaming: Degenerative Mitral Valve Disease) met /zonder endocardiose (knobbeltjes/vergroeiingen op de kleppen ten gevolge van de degeneratie).

Informatie over MD:

- 1 <http://www.acapulco-vet.be/publications/publications-par-sujet.htm?lng=nl>
- 2 <http://www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/Actueel/media/2010/februari/Documents/201002%20In%20Praktijk2.pdf>
- 3 <http://www.kkush.be/Portals/kkush/documents/Externe%20studies/ERFELIJKE%20HARTAAN DOENINGEN%20BIJ%20DE%20HOND.pdf>
- 4 <http://www.whgdierenartsen.nl/Bibliotheek/tabid/69/ItemID/124/Default.aspx?Word=Hartklachten+-+behandelingsmogelijkheden+regulier+en+homeopathisch>
- 5 http://www.dierenkliniek-ridderkerk.nl/cms/dierenkliniek_ridderkerk/1/25/206/hartaandoeningen_en_echocardiografie.html#MITRALISENDOCARDIOSE

Deze laatste aandoening wordt bij 70 – 80 % van alle oudere honden (ras of rasloos) gevonden, en behoort een ouderdomsaandoening te zijn. Bij navraag bij diverse Australian Kelpie eigenaren uit diverse bloedlijnen is gebleken dat de ouderdomsruijs (Mitralisklep Degeneratie) inderdaad met regelmaat bij oudere Australian Kelpies voorkomt.

Bij enkele rassen komt deze aandoening voor bij honden met zeer jonge leeftijd (vóór de leeftijd van 5 jaar) wat dan een probleem binnen een ras kan vormen.

De nestgenoten als ook de vader, Kalan Watta Dandy, van Ginny die zijn overleden aan een hart aandoening zijn besproken. De vader en één zus kunnen worden toegeschreven aan ouderdoms Mitralisklep Degeneratie. Van de andere nestgenoot zijn geen gegevens bekend.

Drs. N. van Israel meldde ons dat gezien de genoemde symptomen, welke bij beiden honden totaal verschillend waren, de plotselinge sterfgevallen van Dakota (Manual Included Dinky-Di-Dutch) en van Ivar (Ivar Dinky-Di-Dutch) zeker niet het gevolg zijn van Mitralisklep Degeneratie, en op zichzelf staand zijn.

Daarnaast vallen honden die leiden aan Mitralisklep Degeneratie vrijwel nooit ineens dood neer. Mitralisklep Degeneratie is een slijtage ziekte aan het hart, en er gaat een behoorlijke tijd aan vooraf met daarbij behorende merkbare symptomen zoals vermoeidheid, slecht uithoudingsvermogen, veel slapen, hoesten, benauwdheid, omvallen bij opwindning, voordat het hart het uiteindelijk zal begeven en de hond eraan komt te overlijden.

Een hond met deze aandoening heeft net zoveel risico om ineens dood te gaan als iedere andere (gezonde) hond.

Vervolgens meldde drs. N. van Israel ons dat in het ras Australian Kelpie wel de aandoening PDAB (Persisterende Ductus Arteriosus Botallis) bekend is binnen de cardiologie. Dit kan een vroegtijdige doodsoorzaak zijn bij sommige Australian Kelpies, met merkbare symptomen. De hartruis is dan direct na de geboorte reeds aanwezig en wordt dan vastgesteld bij nestcontrole of bij de eerste enting. Dit is feitelijk geen hartaandoening, maar het probleem van een bloedvat dat zich na de geboorte hoort te sluiten, maar dit dus (nog) niet doet. Hierdoor gaat een gedeelte van het bloed niet door de longen, waardoor het bloed onvoldoende van zuurstof wordt voorzien en het hart harder moet werken om voldoende zuurstof in de weefsels te krijgen. Het hart raakt hierdoor uitgeput met sterfte tot gevolg (deze aandoening is operabel). Bij onjuiste screening wordt hier vaak de diagnose Cardiomyopathie of Mitralisklep Degeneratie toegeschreven aan de hond.

Informatie PDAB:

- 1 <http://www.acapulco-vet.be/publications/publications-par-sujet.htm?lng=nl>
- 2 <http://www.kvgd-eersel.com/operaties-dierenkliniek-eersel/weke-delen-mainmenu-38/pdab-video.html>
- 3 <http://www.kvgd-eersel.com/operaties-dierenkliniek-eersel/weke-delen-mainmenu-38/pdab-hartoperatie.html>

Een Australian Kelpie teef, Inoeh Kelpiebrink uit een andere bloedlijn (Almdalens Majsan x Free Uluru) welke gediagnosticeerd was met Cardiomyopathie en op 4 jaar leeftijd is overleden had waarschijnlijk een PDAB (Persisterende Ductus Arteriosus Botallis. Daarnaast is de teef Bluey Jillaroo Uluru (Wingdari Swaggies Bess x butterbone black Cougar en nestzus van Free Uluru), 12 jaar geleden d.m.v. echografisch onderzoek (zonder kleuren doppler) verdacht bevonden van Cardiomyopathie, echter is dit niet met zekerheid te zeggen. De hond leeft nog steeds zonder hartmedicatie (momenteel 13.5 jr oud); hoogstwaarschijnlijk heeft deze hond dus geen hartafwijking.

In de tussentijd zijn we ook in contact gekomen met eigenaren van Working Kelpies met diverse hartproblemen. De hart aandoeningen zijn dus niet beperkt tot de FCI Australian Kelpie, of tot maar 1 bepaalde bloedlijn.

Het ogenschijnlijk aanwezige hartprobleem binnen ons ras, valt volgens drs. N. van Israel binnen de normaalwaarden zoals deze bij andere rassen of rasloze honden populaties gevonden worden. Mitralisklep Degeneratie is bovendien *Polygenetisch* (het genetisch defect zit op meerdere plekken in het DNA) waardoor uitselecteren via fokbeleid niet eenvoudig is. Er is dus momenteel of in de nabije toekomst geen test om uit te maken of een hond een lijder of drager is van Mitralisklep Degeneratie. En de aandoening is daarnaast ook *Multifactorieel* (van meerdere omstandigheden afhankelijk, zoals o.a.; training, voeding, parasitaire infecties, roken in de omgeving van de hond, slechte lichamelijke conditie, omstandigheden waaronder de hond gehouden wordt (tocht, vocht, hygiëne)). Op het moment dat een hond genetisch lijder is zullen de *multifactoriële* omstandigheden bepalen of de hond daadwerkelijk de ziekte krijgt (expressie van de aandoening). Dit neemt niet weg dat de hond onder optimale omstandigheden deze aandoening toch nog steeds kan krijgen. Nog niet alle factoren die deze aandoening tot expressie brengen zijn momenteel bekend.

We moeten dus absoluut geen paniek maken, maar realistisch blijven. In ieder geval hebben we nu een goed beeld aan welke hartaandoening enkele Kelpies lijden, en dit is te danken aan alle mensen die hun honden recent hebben laten testen (onze dank aan jullie allen!).

Drs. N. van Israel haar advies is om zeker niet per definitie lijnen of honden uit te sluiten voor de fok, maar verstandig om te gaan met fokken.

Voor alle honden die ingezet worden of zijn, zou het volgens drs. N. van Israel beter zijn dat honden pas gebruikt zouden worden, als ze 5 jaar oud zijn en dan (nog) geen hartruis hebben, dit om te zorgen dat het een ouderdomsaandoening blijft. Natuurlijk is het niet realistisch om te wachten tot een leeftijd van 5 jaar, zeker niet voor teven (gezien de regel van de Raad van Beheer dat bij teven voor hun 6^e levensjaar moet het eerste nest geboren worden).

Het advies van drs. N. van Israel is om te zorgen dat elke Australian Kelpie jaarlijks (of tussentijds bij bezoek aan een dierenarts) door een zeer luistervaardige dierenarts middels stethoscoop gecheckt wordt op een hartruis. Mocht uw Kelpie lijden aan Mitralisklep Degeneratie, dan is het raadzaam deze hond in overleg met een cardioloog te blijven volgen, om tijdig de juiste medicatie toe te dienen en de hond dus daardoor zo lang mogelijk te laten leven.

Zodra er een ruis gehoord wordt, zou het fijn zijn als de eigenaar dit doorgeeft aan de fokker en de rasvereniging, welke dan in een database bij kan houden op welke leeftijd de hart ruisen binnen dit ras gevonden worden. De eigenaar van de hond hoeft dan in principe geen echografisch onderzoek incl. kleuren doppler test te laten doen, omdat 90% van alle hart ruisen die op latere leeftijd (boven de 5 jaar) zijn ontstaan te wijten zijn aan Mitralisklep Degeneratie.

In eerste instantie heeft een hond van deze ruis geen last. Meestal kan het hart het lekje jarenlang goed compenseren. Op het moment dat de hartruis weer afneemt (doordat het hart, hoe tegenstrijdig het ook klinkt, begint te slijten) of als de hond klinische klachten krijgt (bv minder uithoudingsvermogen, in rust sneller ademen, omvallen bij opwinding, hoesten) is het verstandig om een röntgenfoto van de borstholte te laten maken. Hierop is te zien hoe de kwaliteit van de hartspeer is en of er stuwning in de longen plaatsvindt door minder functioneren van het hart. Aan de hand hiervan kan worden beslist of en welke medicijnen de hond nodig heeft. De eigenaar hoeft absoluut niet bang te zijn dat de hond ineens dood neervalt.

Betreft het hier een fokteef of -reu jonger dan 5 jaar, dan is het wel verstandig deze middels echografisch onderzoek incl. kleuren doppler door een cardioloog te laten screenen om uit te vinden of het inderdaad om Mitralisklep Degeneratie of een 'sporthart' of een andere aandoening gaat en te zorgen dat er binnen de bloedlijn duidelijk wordt wat eraan de hand kan zijn.

Een echografisch onderzoek incl. kleuren doppler screening kan het beste door een cardioloog beoordeeld worden, omdat een radioloog geen hartonderzoek in opleidingstraject krijgt. Hierdoor kan een hond met een sporthart onterecht worden veroordeeld tot lijder aan Mitralisklep Degeneratie!

Zo zijn er in het verleden al grove fouten gemaakt, welke grote gevolgen hadden binnen een ras.

Deze hartscreening dient volgens drs. N. van Israel op **3 plaatsen** op het lichaam uitgevoerd te worden:

- 1 *rechterzijde borstkast ter hoogte van hart,*
- 2 *linkerzijde borstkast ter hoogte van hart,*
- 3 *midden onder de middenrif, richting het hart (o.a. PDAB en aorta).*

Wordt deze test niet op deze 3 plaatsen uitgevoerd, dan is er een onvolledige beeldvorming en is de screening niet juist uitgevoerd en is de uitslag van dit onderzoek niet volledig en misschien zelfs onjuist.

Mocht er een rashond op jonge leeftijd overlijden, dan wordt geadviseerd om zowel macroscopisch als histologisch sectie te laten verrichten op de hond, en deze uitslag aan de rasvereniging en aan de fokker te verschaffen, zodat er zekerheid ontstaat over de doodsoorzaak en we meer inzicht krijgen in het voorkomen van eventuele (hart)problemen bij jonge dieren, en we binnen het ras op de hoogte blijven van de fysieke aandoeningen.

Belangrijk gegeven is, dat fokkers hun best doen om zo gezond mogelijke honden te fokken en zij hiervoor afhankelijk zijn van de informatie die pupkopers terugkoppelen over hun honden. Dus de verantwoordelijkheid van de gezondheid van een ras ligt zowel bij de fokker als bij de houder van een (ras)hond.

Moet er inderdaad een echografisch onderzoek incl. kleuren doppler test gemaakt worden, omdat een fokteef of -reu een hartruis heeft, dan kan men naar drs. N. van Israel (<http://acapulco-vet.be>) gaan in Stavelot of in Ridderkerk (<http://www.dierenkliniekridderkerk.nl>) waar ze 1x per maand aanwezig is, of naar Dhr. H. Gerritsen in Ommen (<http://www.dekompaan.com/>), of op de faculteit Utrecht bij Dhr. V. Szatmari (deze heeft op dit moment enkel 1 dag in de week beschikking over de echografische doppler apparatuur) (<http://www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/dierenklinieken/ukg/Pages/default.aspx>).

Op de website van drs. N. van Israel staan diverse publicaties, dit is een directe link naar de publicatie pagina: <http://acapulco-vet.be/publications/publications-par-sujet.htm?lng=nl>

Na overleg willen wij als rasvereniging de fokkers het volgende aanbevelen:

- Enkel honden gebruiken voor de fok die geen hartruis hebben op de leeftijd van 5 jaar en jonger.
- Teven die jonger dan 5 jaar zijn enkel te laten dekken door reuen (die) ouder dan 5 jaar (zijn) (met een ondertekende en gedateerde verklaring, dat er geen hartruis is geconstateerd bij het lichamelijk onderzoek van de hond met vermelding van de onderzoeksdatum)
- Reuen onder de 5 jaar enkel gebruiken voor teven die ouder dan 5 jaar zijn (met een ondertekende en gedateerde verklaring, dat er geen hartruis is geconstateerd bij het lichamelijk onderzoek van de hond met vermelding van de onderzoeksdatum).
- Indien men een oudere hond met hartruis voor de fok wil gebruiken, moet bekend zijn wanneer de hartruis is ontstaan en moet er een verklaring van een cardioloog bij dat het gaat om een ouderdomsrui welke dus Mitralisklep Degeneratie is en niet de hiervoor genoemde variant die bij jongere honden wordt gevonden.

De vereniging zal z.s.m. een fokkersoverleg organiseren waarin dit item besproken zal worden, om vervolgens de resultaten daarvan op de ALV voor te leggen.

Met vriendelijke groet,
Australian Cattle Dog & Kelpie Vereniging ism Australian Kelpie fokkers